

Motion till riksdagen 2009/10:N13

av **Per Bolund (mp)**
med anledning av prop. 2009/10:169

Förändrat uppdrag för Sveaskog AB (publ)

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att det övergripande målet för Sveaskog ska vara att statens skogar ska förvaltas på ett föredömligt sätt ur både produktions- och miljösynpunkt, för att trygga en långsiktigt ekologiskt hållbar utveckling.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sveaskogs inhandlingsverksamhet ska begränsas till det som behövs för att uppfylla tidigare ingångna förpliktelser i den mån dessa inte kan tillgodoses genom egen råvara.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att Sveaskogs kärnverksamhet ska vara inom förvaltning och utveckling av det egna skogsinnehavet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att staten inte bör frångå sig markbyten som instrument framöver.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att om den mark som ägs av stora markägare och frigörs för formellt skydd tidigare har ingått i frivilliga avsättningar ska markägaren långsiktigt avsätta motsvarande arealer av motsvarande naturvärden samt att Sveaskog inte får byta bort mark som varit frivilligt avsatt för naturvårdsändamål.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att anslaget 1:3 Åtgärder för biologisk mångfald inte bör sänkas förrän det finns ett tydligt delmål för perioden efter 2010 och det kan säkerställas att anslagsändringen är förenlig med måluppfyllelsen.

Fel! Okänt namn på

Sveaskogs övergripande mål

I riksdagsbeslutet rörande regeringens proposition 2001/02:39 framgår att det övergripande målet för Sveaskog ska vara att statens skogar ska förvaltas på ett föredömligt sätt ur både produktions- och miljösynpunkt, för att trygga en långsiktigt ekologiskt hållbar utveckling. Nu skriver regeringen att Sveaskog liksom alla statligt ägda företag ska vara ett föredöme vad gäller klimat- och miljöansvar samt socialt ansvar. Den senaste tidens debatt kring Vattenfalls agerande tyder på att statliga företag behöver ett tydligare uppdrag att vara i frontlinjen i miljöarbetet.

Regeringens skrivningar betonar Sveaskogs möjligheter att vara leverantör av råvara till energi och binda kol. Detta kan vara bra, men insatser för att t.ex. öka produktionen kan motverka andra miljömål som ibland glöms bort i debatten, som biologisk mångfald, Ingen övergödning och Bara naturlig försurning. Det behövs en helhetssyn som saknas i regeringens proposition. Regeringen vill renodla Sveaskogs uppdrag till affärsmässighet och att generera marknadsmässig avkastning. Regeringen vill att Sveaskog ska ”lägga mer kraft och fokus på produktivitetåtgärderna”.

Marknaden har en tendens att agera för kortsiktigt och att inte beakta värdet av ekosystemtjänster. Detta är olämpligt för en långsiktig verksamhet, och en verksamhet med så omfattande miljöeffekter, som skötsel av skog. Jag vill att marknaden i större utsträckning ska spegla de verkliga långsiktiga konsekvenserna av en verksamhet. Till exempel att såväl positiva som negativa externa effekter internaliseras. Till dess att detta är mer allmänt genomfört är det dock viktigt att förtydliga att det övergripande målet för Sveaskog ska vara att statens skogar ska förvaltas på ett föredömligt sätt ur både produktions- och miljösynpunkt, för att trygga en långsiktigt ekologiskt hållbar utveckling.

Sveaskogs kärnverksamhet och inhandling

Regeringen föreslår ett förändrat uppdrag för Sveaskog. Sveaskog ska enligt regeringen vara en oberoende aktör med kärnverksamhet inom skogsbruk. Regeringen förtydligar i brödtexten att ”Sveaskog bör kunna bedriva närliggande verksamhet om det bidrar till att öka bolagets avkastning”.

I bolagsordningen står för närvarande bl.a. att Sveaskog ska ”bidra till en ökad konkurrens på virkesmarknaden i avsikt att skapa en bättre virkesförsörjning för köpsågverken och andra aktörer.”

Enligt vissa rapporter gör Sveaskog snarast tvärtom i och med att man ökat sin inhandlingsverksamhet. Då konkurrerar man i stället med köpsågverken om råvaran. Regeringen tycks snarast avvisa kritik mot denna verksamhet genom att redovisa sin uppfattning att Sveaskog agerar affärsmässigt på en fungerande marknad.

Som en följd av tidigare avtal om försäljning av industriverksamhet har Sveaskog haft åtaganden att förse köparna med vedråvara under en viss pe-

riod. Utöver detta ser vi inte skäl till att det statligt ägda Sveaskog ska ägna sig åt denna verksamhet. Det kan snarast öka marknadsstörningar. Dels kan den konkurrera direkt med andra aktörer, dels kan det påverka prisnivåer. Vi anser att inhandlingsverksamheten ska begränsas till det som behövs för att uppfylla tidigare ingångna förpliktelser i den mån dessa inte kan tillgodoses genom egen råvara.

Vi tycker också att det är rimligt att Sveaskog tar ett ansvar för utveckling av skogsbruksmetoder som är t.ex. mer miljöanpassade.

Vi anser därför att av Sveaskogs uppdrag ska framgå att Sveaskog ska vara en oberoende aktör med kärnverksamhet inom förvaltning och utveckling av det egna skogsinnehavet.

Ersättningsmark till staten

Regeringen föreslår att Sveaskogs uppdrag att tillhandahålla ersättningsmark till staten ska upphöra vid utgången av 2010. Detta innebär att möjligheten att använda mark från Sveaskog vid framtida markbyten försvinner. Regeringen skriver att ”om framtida behov av resurser uppstår för att bidra till måluppfyllelsen av miljö kvalitetsmålet *Levande skogar* ska regeringen återkomma med vilka verktyg som då kan vara aktuella”. Vi anser att detta är en omdömeslös inställning. Det är uppenbart att det behövs ytterligare åtgärder för att nå miljömålet Levande skogar. Redan erbjudandet om markbyte kan ha betydelse för att markägare ska acceptera en försäljning eller ett naturvårdsavtal. Markbyten är ett instrument som kan behövas också framöver. Staten bör inte frångå det instrumentet. Jag avvisar förslaget.

Överföring av ersättningsmark

Regeringen föreslår att avtalet mellan Sveaskog och Naturvårdsverket som begränsar överföring av ersättningsmark till markägare med mindre än 5 000 hektar ska slopas. Vidare ska 100 000 hektar arealer överföras till staten för att användas för byten med andra markägare i syfte att skydda skyddsvärd skog. Vi tillstyrker förslaget.

Vi vill dock ställa som villkor att om den mark som ägs av stora markägare som frigörs för formellt skydd tidigare har ingått i de frivilliga avsättningarna ska markägaren långsiktigt avsätta motsvarande arealer av minst motsvarande naturvärden. Dessa ska också redovisas offentligt. Annars urholkas det nuvarande delmålet för skydd av skog. Vidare ska Sveaskog inte byta bort sådan mark som bolaget redan frivilligt avsatt från skogsproduktion. Annars riskerar naturvärden att förstöras.

Fel! Okänt namn på

Finansiella konsekvenser

Regeringen redovisar att den aviserade överföringen av mark kommer att minska Sveaskogs utdelning till ägaren med högst 100 miljoner kronor årligen. Regeringen anger vidare att det under utgiftsområde 20 anförda anslaget 1:3 Åtgärder för biologisk mångfald ska sänkas med 210 miljoner kronor årligen under 2011 till 2020. Detta speglar en ambitionssänkning jämfört med vad Miljömålsrådet föreslog i den fördjupade utvärderingen *Nu är det bråttom!* För att nå det övergripande miljömålet *Levande skogar* kan det snarare behövas anslagshöjningar. Anslaget bör inte sänkas förrän det finns ett tydligt delmål för perioden efter 2010 och det kan säkerställas att anslagsändringen är förenlig med måluppfyllelsen.

Stockholm den 6 april 2010

Per Bolund (mp)